

Nagyböjt IV. vasárnapja – 2012. március 18. – B év

Egy megriasztott elefántcsorda száguldott át a szavannán. Hangosan trombitálva rohantak, se láttak, se hallottak az óriási állatok. Mindent eltapostak, ami útjukba került, többek között egy kis tigriskölyköt is. Amikor a tigrismama elkésve a kicsinyéért rohant, már nem volt benne élet. „Kik tették?” – üvöltött fel magán kívül az anyatigris. A lassan odamerészkedő állatok így feleltek: „Az elefántok voltak, akik az imént erre száguldottak. Ha fülelsz, még hallod is a trombitálásukat, és a porfelhő sem ült még el, amit fölkaavartak.” „Az elefántok? Az nem lehet!” – hökkent meg a tigrismama. „Biztosan a kecskék voltak, azok az átkozottak!” Azzal hatalmas lendülettel rávetette magát a közelben legelésző vadkecskenyájra, s akit csak ért, széttépett közülük.

Bármilyen botornak tűnik az iménti történetben leírt magatartás, bizony nem egyszer előfordul hasonló örült meghamisítása a valóságnak az egyes emberek, emberi közösségek, sőt sajnos jelentős számú társadalmi csoportok életében is. Amikor kétségtelen tényként tűnik fel a szemünk előtt valami, immár megcáfolhatatlan igazságként, mégsem akarunk vele szembenézni. Nem akarunk tudomást venni róla, mert ha elfogadnánk, az komoly átértékelését és megváltoztatását követelné az életünknek, az értékrendünknek, vagy legalábbis az életmódunkba beépült szokások egy részének. Inkább eltakarjuk a szemünket, s rohanunk tovább a már egyre tisztábban látszó szakadék felé. Szólamokat találunk ki, félreértelmezett jogokra hivatkozunk, felhívjuk a figyelmet a változással, változtatással együtt járó bizonytalanságokra, s mindezzel megindokoljuk magunk és mások számára is az igazság elkendőzését.

Milyen fájdalmas szavakkal emlékezik meg a Krónikák könyve egy ilyen keserű folyamatról és annak következményeiről az ókori Júda életében! A nép, az előjárók, sőt még az ószövetségi papság nagyjai is elfordulnak Isten törvényeitől, hűtlenséget hűtlenségre halmoznak Júda királyságának utolsó napjaiban. Persze – mondhatnánk – honnan tudhatták volna, hogy ezek a végnapok? Utólag könnyű okosnak lenni! Azonban a romlásnak, összeomlásnak számos jele volt. Előtte mintegy 10 évvel egyszer már elfoglalta az országot Babilon királya, akkor is sok veszteséget szenvedtek, észre térhettek volna. Isten ugyanis védeni, óvni próbálta népét, újra és újra küldte prófétáit, kinyilatkoztatta általuk akaratát. Jeremiás ezekben az utolsó években, sőt még a végső nagy ostrom napjaiban is rámutatott az Isten akarata szerint való, még lehetséges kiútra. A király és a főemberek azonban nem hallgattak rá, a Templom papjai kétségbe vonták Istentől kapott küldetését, s végül ellenségei kiszáradt ciszternába dobatták a prófétát. Igen, eltakarták szemüket a világosság elől, a tények elől, hazug ígéretekbe és reményekbe vetették bizalmukat, Isten törvényeitől elszakadva keresték a szabadságukat, s így óhatatlanul a vesztségbe rohantak.

Pedig Isten nem a pusztulást, nem az ítéletet akarja! Üdvösséget, vagyis gyógyulást, életet akar! Ezért küldi a Lelke által megérintett embereket, ezért küldi el szent Fiát is a világba. A Fiú a mai evangéliumban kifejezetten visszautasítja azt az elképzelést, hogy Isten lenne az, aki el akarja ítélni az embert, aki kárhözatra akarná vetni gyermekeit. Nem! Az ítéletet maga az ember vonja magára azzal, hogy nem hisz Isten szavának, nem követi kinyilatkoztatott akaratát. Igen, van ítélet, de „az ítélet ez: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mert tetteik gonoszak voltak.” Isten jelenléte, az általa teremtett és fenntartott rend, a törvényei által biztosított világosság üdvösség azok számára, akik elfogadják és követik, azonban ítélet azok számára, akik elfordulnak tőle. A tények attól még tények maradnak, hogy vannak, akik nem vesznek tudomást róluk. Jézus egy példabeszéde szerint az „építők által elvetett kő mégiscsak szegletkövé lett”. Lehet építeni erre a köre: házat, életet, társadalmi rendet. Azonban akire rázuhan, azt összetöri. Jézus egyértelművé teszi, hogy Ő a világ Világossága. Pilátus előtt pedig arról beszél, hogy Ő arra született, hogy tanúságot tegyen az igazságról. Jézus tehát az a világosság, Aki a világba jött, hogy fényében

járjunk. Az Ő tanítása tartalmazza az igazságot, amely szerint hiteles értékrendet, életformát tud kialakítani az egyes ember és minden emberi közösség. Ez még akkor is igaz, ha a történelem során soha nem sikerült tökéletesen megélni ezt az igazságot egyetlen emberi közösségnek sem, ha letévedtek és letévednek olykor a világosság útjáról a benne hívő emberek is. Sőt, éppen a keresztény emberek is akkor válnak hiteltelenné, akkor tapasztalják meg az ítéletet, amikor eltérnek a krisztusi igazságtól. Azonban Istennek hála a történelem – és a mai világ is - épp elég szép és hiteles bizonyosságot mutat fel ennek ellenkezőjéről is. Tudniillik arról, hogy minél inkább Jézust követi egy-egy ember, család, társadalmi réteg, annál emberhez méltóbb, szeretni valóbb, boldogítóbb életformát tud felmutatni.

Jézus igazsága, világossága akkor is jelen van, akkor is megmentő lehet, amikor már minden veszni látszik. Mózes az Úr szavára egy rézkígyót állított fel a pusztában, s a kígyómarásban szenvedő emberek megmenekültek, ha feltekintettek rá. Jézus a mai evangéliumban ehhez a rézkígyóhoz hasonlítja keresztben szenvedő önmagát. Fel lehet tekinteni a rézkígyóra – bár nem kötelező! Az olvasmány sem fejeződik be ott, hogy teljesen megérdemelten rázuhan Júda népére a babiloni fogság kikerülhetetlen csapása. Az összeomlás után olyan újrakezdés következik, amire abban a korban nemigen akadt példa. Babilon királya nemcsak a zsidókat hurcolta fogságba, nemcsak az ő nemzeti és vallási létüket számolta fel. A többi néptöredék nyomtalanul beolvadt, eltűnt az akkori nagy világbirodalom színes forgatagában. A zsidókkal nem ez történt: amit korábban elhanyagoltak, éppen annak a komolyan vétele mentette meg őket. A megújuló vallásosság, a törvény betartása mentette meg a nép maradékát a fogságban, kovácsolta össze őket és tette lehetővé az újrakezdést. Krisztus világosságának felmutatása lehet megmentőnk ma is. Isten ma is azért küldi Fiát a világba, hogy üdvözítse a világot! Aki hisz benne és életét ennek a hitnek tartóoszlopaire építi, annak örök élete lesz, annak számára lehetővé válik az újrakezdés. Aki azonban nem hisz, aki elbújik a valóság elől, az továbbra is ítéletként fogja megtapasztalni azt, ami megmentője is lehetne.